

กับบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

โลกทุกวันนี้มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นผลพวงจากสิ่งที่ไม่มนุษย์เรียกกันว่า “การสร้างสรรค” โดยนำทรัพยากรที่มีอยู่ผ่านกระบวนการทางเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ พัฒนาออกมาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อสร้างความสะดวกสบาย ทั้งเรื่องการอุปโภคบริโภค และการมีชีวิตความเป็นอยู่ ที่สร้างความพึงพอใจ จนคนรุ่นเก่าที่มีชีวิตจำยุคจำสมัยต่างๆ มานาน คาดไม่ถึง!

ในขณะที่ความสุขความสบาย สามารถใช้จ่ายได้ด้วยเงินตรา ดังนั้นคนในสังคมจึงมีใจจดจ่อไปที่การแสวงหาเพื่อสร้างความสุขกันจนมีคำถามว่า “ความสุขที่แท้จริงคืออะไร กันแน่!” เพราะตัวอย่างของการดำเนินชีวิตของคนส่วนใหญ่ คือ การแข่งขัน

ช่วงชิง วังเด่น ทำงานหนัก รักษาตัวและฉลาก
สุดท้ายที่ทุกคนต้องเผชิญก็ไม่แตกต่างกัน
ข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุขชี้ว่า คน
ไทยเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งมากที่สุด และ
มูลเหตุส่วนใหญ่เชื่อมโยงมาจากการ
กิน ซึ่งปนเปื้อนสารเคมีซึ่งคนปลูกก็ไม่กล้า
บริโภค ในขณะที่ผู้บริโภคก็ไม่ทราบว่าเป็น
อันตรายต่อชีวิตและสุขภาพ

ท่ามกลางคนหมู่มากก็มีคนจำนวน
ไม่น้อยที่ตระหนักเห็นความสำคัญต่อการ
แสวงหาทางเลือกที่พวกเราสามารถหลีกเลี่ยง
อาหารที่เป็นอันตราย แต่โจทย์ที่สำคัญของ
ผู้บริโภคกลุ่มนี้คือ เขาจะเชื่อมั่นไว้วางใจได้
อย่างไรว่า สินค้าที่เขาซื้อไป จะเป็นสินค้า
อาหารปลอดภัยจริง!

ด้วยเหตุนี้ใน 2 ทศวรรษที่ผ่านมา
มาจึงมี Farmers' Market หรือตลาด
เกษตรกรเกิดขึ้นในทุกประเทศ ทั่วโลก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่ประชาชนมีความรู้
เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและต้องการ “ตลาด
ทางเลือก” ที่มั่นใจได้ว่า อาหารที่พวกเขา
ซื้อไป “ปลอดภัย” ต่อสุขภาพ องค์กร
ดี ข้อมูลจากการวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่า
Farmers' Market เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก
แต่ที่ต้องล้มเลิกกิจการก็มีมาก ดังนั้นเพื่อ
ให้ผู้สนใจจัดตั้ง Farmers' Market ได้
มีการรอบคอบและแนวทางในการจัดตั้งและ
ดำเนินงาน Farmers' Market ที่สามารถ
ทำหน้าที่เป็นตลาดที่เกษตรกรผู้ผลิตมุ่ง
ผลิตอาหารปลอดภัยและผู้บริโภคที่สนใจ
ในสุขภาพมาซื้อขายสินค้าซึ่งกันและกัน
ได้อย่างยั่งยืน

ความสำคัญของ Farmers' market

สิ่งที่ทำให้ตลาดเกษตรกรแตกต่างไป
จากตลาดรูปแบบอื่น คือ การที่เกษตรกร
และผู้บริโภคมีโอกาส ซื้อขายแลกเปลี่ยน
สินค้าโดยตรง ดังนั้น ตลาดเกษตรกร จึง
สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้บริโภคและ
เกษตรกรดังต่อไปนี้

26 คนสกรณั

Farmers' Market ประเทศเบลเยียม

Farmers' Market ประเทศญี่ปุ่น

- เกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงผู้บริโภค
ในช่องทางการตลาดใหม่
- ผู้บริโภคมีโอกาสเข้าถึงสินค้าสด
ใหม่ โดยตรงจากเกษตรกร
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มจากโอกาส
การขายตรงแก่ผู้บริโภค (ตัดกำไรและค่า
โลจิสติกส์ ที่เคยต้องจ่ายผ่านระบบคนกลาง)
- เกษตรกรมีโอกาสได้รับข้อมูล
ข่าวสารความต้องการของผู้บริโภค เพื่อไป
ปรับปรุงด้านการผลิต และพัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานการค้าได้สำเร็จ

- กระตุ้นจิตสำนึกเรื่อง “การค้าที่
เป็นธรรม” แก่ผู้บริโภค
- กระตุ้นจิตสำนึก “การผลิตอาหาร
ปลอดภัย” แก่เกษตรกร
- เพิ่มทักษะการตลาดแก่เกษตรกร
- ผู้ซื้อสามารถตรวจสอบย้อนหลัง
สินค้าถึงมือผู้บริโภคได้จึงมีความมั่นใจใน
สินค้าถึงตัวผู้บริโภคมากขึ้น

ปัจจัยเกื้อหนุนต่อ ความสำเร็จของ Farmers' market

หากมองในบริบทของ Farmers' market ให้ดี เราจะเห็นได้ว่า Farmers' market นั้นนอกจากจะเป็นสถานที่ซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ระหว่างที่ผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยตรงแล้ว Farmers' market ยังเป็นกลไกของเศรษฐกิจชุมชน ที่สำคัญในการสร้างสรรค์เศรษฐกิจ สังคม และการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าที่ผลิตในชุมชน

ปัญหาสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและดำเนินงาน Farmers' market ด้วยความเข้าใจ คือทำอย่างไร ผู้ค้าในตลาดจึงเป็นเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ที่เป็นตัวจริง มิใช่ พ่อค้าคนกลางที่มาทำหน้าที่เป็น “ผู้ค้า” เพราะมิฉะนั้นแล้ว Farmers' market ก็จะไม่แตกต่างจาก “ตลาดนัด” หรือตลาดโดยทั่วไป ซึ่งมีอยู่มากมาย

ข้อมูลจากการวิจัยและการระดมความคิดจากทีมงานสหกรณ์ที่ผ่านประสบการณ์ศึกษางาน Farmers' market ในประเทศญี่ปุ่น ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยเกื้อหนุนที่จำเป็นต่อความสำเร็จของ Farmers' market นั้นมีองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่

- เป้าหมาย ของเกษตรกรผู้ค้าในตลาด และฝ่ายบริหารจัดการตลาด
- ความเข้าใจและตระเห็นคุณค่าของ ผู้ผลิตและผู้บริโภค
- ท่าเลที่ตั้งของตลาด
- สามารถบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่เกื้อหนุน ต่อการค้าที่เข้มแข็งและการบริการตลาดที่ได้มาตรฐานสู่ลักษณะ
- การประชาสัมพันธ์
- การติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุง

ตลาดสุขใจ อ.สามพราน จ.นครปฐม

แนวคิด Food Miles ในประเทศเกาหลี

Farmers' market กับการ สร้างสรรค์เศรษฐกิจชุมชน

ปัญหาวิกฤติพลังงาน ที่คนในสังคมโลกกำลังตื่นตัว และมองหามาตรการรองรับเพื่อเตรียมการสำหรับ ปัญหาขาดแคลนพลังงาน โดยเฉพาะปิโตรเคมี (ที่กำลังหมดไปภายใน 50 ปี) แนวทางที่ดำเนินการ เช่น การคิดค้นพลังงานทดแทน จากชีวมวล พลังลม และการประหยัดการใช้พลังงาน

ในหลายประเทศได้เสนอมาตรการประหยัดการใช้พลังงานจากพฤติกรรม การบริโภคที่มนุษย์ทุกคนสามารถช่วยได้ เช่น แนวคิด Food Miles คือมาตรการ

การรณรงค์ให้ผู้คนบริโภคอาหารที่ทำจากวัตถุดิบในชุมชนเพื่อประหยัดพลังงานจากการขนส่งสินค้าที่มีมูลค่ามหาศาล

จากแนวคิดดังกล่าว จะเห็นได้ว่า Farmers' market ก็สามารถใช้เป็นกลไกหรือมาตรการ ในการรณรงค์ให้คนในชุมชนหันมาจับจ่ายใช้สอยและอุดหนุนสินค้าที่ผลิตจากชุมชนโดยมี Farmers' market เป็นที่พึ่ง ซึ่งจะทำให้สำเร็จมากน้อยแค่ไหน ขึ้นอยู่กับการร่วมมือกันแห่งความสำเร็จที่ทุกคน ตระหนักเห็นความสำคัญและเข้ามาร่วมมือร่วมใจกัน

